

MODEL DE BILANȚ DE MEDIU PENTRU MICROÎNTREPRINDERI

Veronica GROSU, dr. hab., prof. univ., USV, Suceava, România

e-mail: doruveronica@yahoo.it

Roxana-Ancuta MACSIM, student, USV, Suceava, România

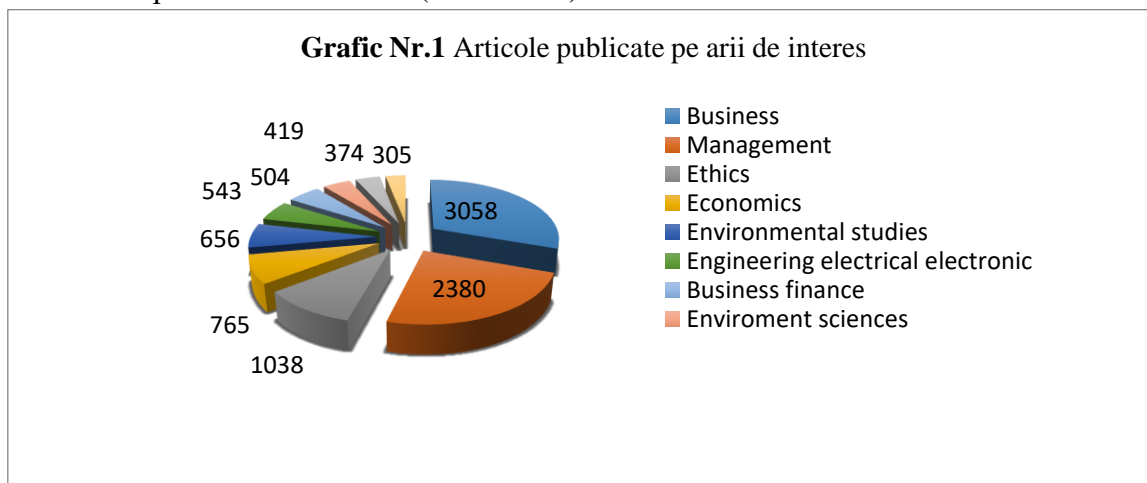
email: roxanamacsim@yahoo.com

Rezumat. Scopul acestei lucrări este acela de a pune în discuție impactul activităților desfășurate de societățile care activează în domeniul exploatarii forestiere, din regiunea de Nord-Est a României, asupra mediului înconjurător și cum poate fi acesta dimuiat. Acest aspect ar trebui să fie prioritar în strategia de afaceri a tuturor firmelor care desfășoară activități cu impact negativ asupra mediului înconjurător. Aceste societăți trebuie să îmbine dimensiunea economică și financiară cu dimensiunea socială și de mediu astfel încât să ofere utilizatorilor de informații o viziune mai amplă asupra activităților desfășurate. Pe lângă situațiile financiare prezentate pe site-urile de specialitate acestea ar trebui să atașeze și un bilanț de mediu. În acest bilanț pot fi prezentate acțiunile prin care aceste societăți contribuie la protejarea mediului înconjurător și la îmbunătățirea vieții societății în care acestea își desfășoară activitatea. Ne aflăm într-o lume în care rezultatele financiare pozitive au o importanță deosebită de aceea trebuie să acordăm o atenție sporită și conceptului de responsabilitate socială.

Cuvinte cheie: CSR, exploatare forestieră, bilanț de sustenabilitate, performanță.

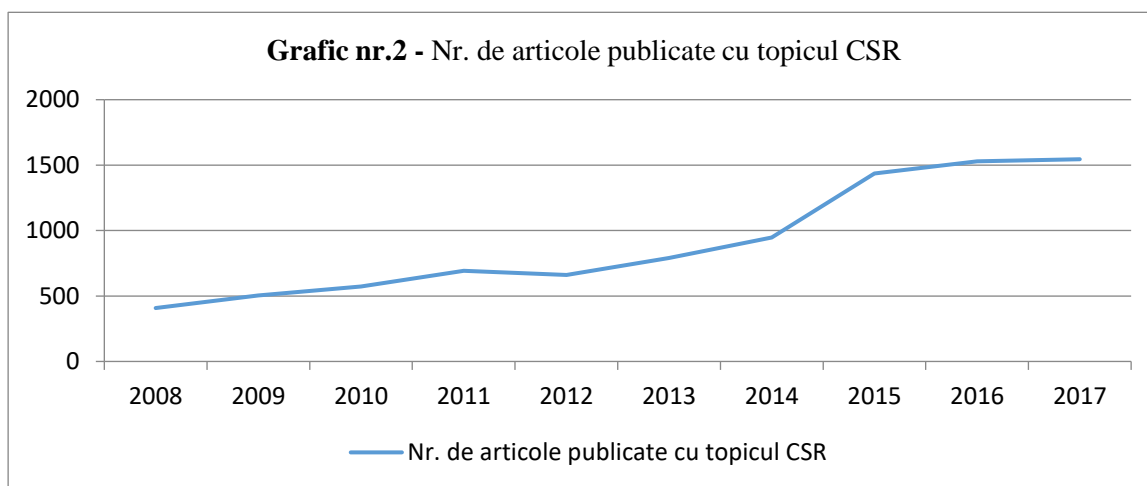
Cod JEL. M41

Introducere. Protejarea mediului înconjurător trebuie să devină un subiect prioritar în cazul firmelor care desfășoară activități în urma cărora acesta are de suferit din punct de vedere calitativ dar și cantitativ. Trebuie să conștientizăm faptul că resursele pe care ni le oferă mediul înconjurător sunt limitate și timpul de refacere a acestora până la stadiul de a fi utilizate este foarte îndelungat. Interesul pentru acest aspect poate fi prezentat în graficele de mai jos unde sunt enumerate publicațiile care au apărut pe arii de interes (Grafic nr.1) dar și numărul publicațiilor de interes CSR în perioada 2008-2017 (Grafic nr.2).

Sursa: Adaptare proprie pe baza datelor publicate pe Web of Science

În graficul de mai sus sunt enumerate principalele publicații pe arii de interes prezentate în funcție de numărul de articole publicate. Se poate observa că există un interes sporit în partea de business, management și etică. Această pondere se datorează faptului că astăzi ne confruntăm cu o multitudine de probleme din aceste domenii și se încearcă rezolvarea lor prin diferite metode.

Sursa: Adaptare proprie pe baza datelor publicate pe Web of Science

În acest grafic se poate observa că există o creștere semnificativă a publicațiilor de interes CSR în perioada 2008-2017. Numarul publicațiilor a crescut semnificativ în această perioadă ajungând de la 408 de publicații în 2008 până la 1545 în anul 2017. Comparativ cu perioada anterioară astăzi există un interes ridicat în partea aceasta de responsabilitate socială și consider că ar trebui să ne adaptăm activitățile care au un impact negativ asupra naturii la aceste cerințe importante pentru mediul în care trăim, deci, și pentru noi.

Obiectivul principal al acestei lucrări este acela de a identifica mijloacele prin care poate fi susținută sustenabilitatea mediului înconjurător. Firmele care activează în domeniul exploatarea forestiere trebuie să-și pună problema CSR astfel încât, pe langa bilanțul financiar prezentat pe site-ul Finanțelor Publice ar trebui să existe și un bilanț de mediu. Existența acestui bilanț exprimă interesul pe care firmele care activează în acest domeniu de activitate îl au asupra protejării mediului înconjurător. Acest bilanț al sustenabilității le va oferi firmelor o imagine mult mai credibilă și mai favorabilă în legătură cu utilizatorii de informații. Prin acest bilanț firmele își vor lărgi paleta informațională de care au nevoie utilizatorii externi în luarea anumitor decizii de investiții.

1. Stadiul actual al cunoașterii.CSR.

Responsabilitatea socială corporatistă (CSR) reprezintă implicarea mediului de afaceri în îmbunătățirea vieții comunității din care face parte și în care își desfășoară activitatea. În practică există mai multe tipuri de activități CSR, cum sunt: pentru comunitate, de mediu, bazate pe resurse umane și pentru activități filantropice.

În ciuda faptului că activitățile de CSR au o contribuție pozitivă în rândul societăților iar multe companii la nivel național sunt de părere că această responsabilitate reprezintă o componentă importantă a afacerilor pe care le dețin, această idee nu este acceptată de toată lumea din mediul de afaceri. Ne aflăm într-o lume digitalizată în care domină rapiditatea cu care se desfășoară lucrurile, indiferent de mărimea unei companii, aceasta are nevoie de o strategie de CSR pe care să o pună în aplicare. Printre avantajele CSR-ului se numără și:

a) Ajgajații vor fi mult mai mulțumiți și satisfăcuți. Aceștia vor să se simtă mândri de societatea în care lucrează. Un angajat cu o atitudine pozitivă va fi mult mai mulțumit de poziția pe care o ocupă în acea companie și, astfel, este mai puțin probabil ca acesta să-și caute un alt loc de muncă.

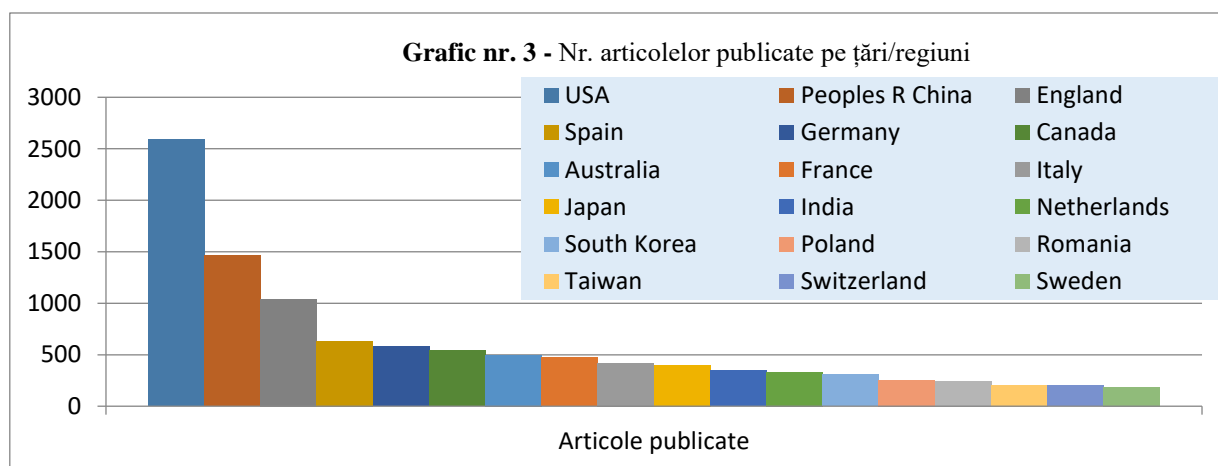
b) *Clienții vor fi mult mai satisfăcuți.* Unele cercetări arată că o implicare mult mai intensă în activități de CSR al unei companii contribuie la îmbunătățirea atitudinii clienților față de companie.

c) *Compania poate beneficia de PR pozitiv.* Proiectele de CSR oferă posibilitatea companiilor să fie un exemplu pozitiv atât în mediul online cât și în presa tradițională. Prin aceste proiecte companiile beneficiază de reclama gratuită și o imagine mult mai pozitivă.

d) *Aceasta poate beneficia de mai multe oportunități de afaceri.* Pentru a pune în aplicare un program de CSR este necesară o abordare deschisă, obiectivă și cuprinzătoare în relația cu diferiți treți. Datorită acestei interacțiuni cu diferiți parteneri, compania va fi la curent cu cele mai noi oportunități de afaceri.

e) *Compania va avea un avantaj pe termen lung în mediul de afaceri.* Un proiect CSR trebuie să reprezinte o activitate pe termen lung. Aceasta trebuie să se concentreze pe ideea de a obține rezultate pe termen lung și pe viitor să nu renunțe la aceste proiecte de dezvoltare.⁷⁶

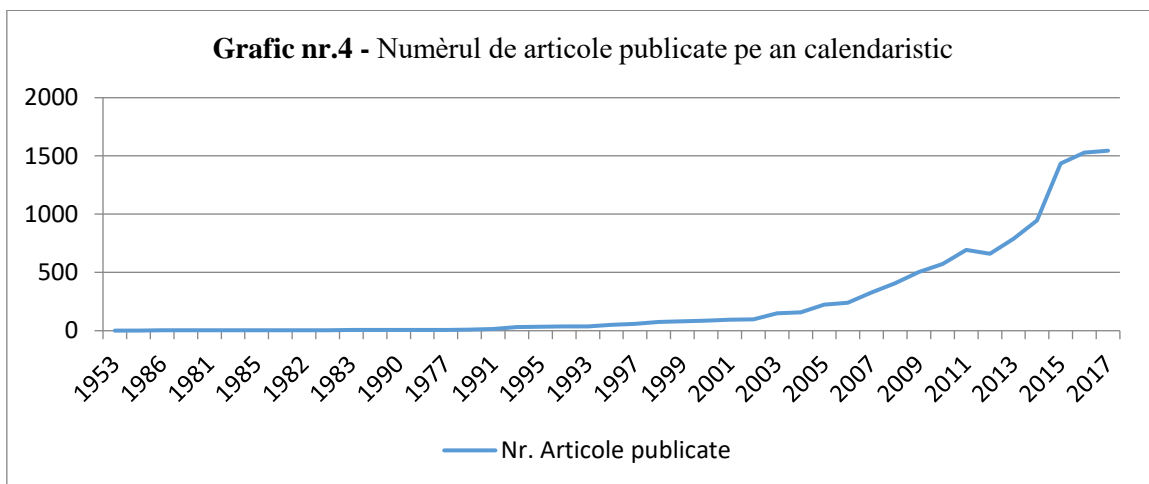
Organizațiile din întreaga lume încep să acorde mai multă atenție mediului în care își desfășoară activitatea, ținând cont de necesitatea dar și de beneficiile unei viziuni responsabile față de societate. Impactul activității entităților asupra mediului înconjurător a devenit un element foarte important și reflectă, totodată, atenția oamenilor ce o acordă prevenirii poluării și conservării mediului. În graficul de mai jos sunt prezentate numărul publicațiilor cu topicul CSR și principalele țări/regiuni în care acestea au apărut. Se poate observa că o importanță deosebită se acordă acestui domeniu în USA care are număr de 2.592 de articole, urmată de China cu 1.467 de articole și pe locul trei se află Anglia cu un număr de 1.040 de articole. România se află pe locul 15 cu un număr de 257 de articole.

Sursa: Adaptare proprie pe baza datelor publicate pe Web of Science

În graficul de mai jos se observă o evoluție semnificativă a publicațiilor de interes CSR pornind din anul 1976 în care au fost publicate 2 articole cu această temă și ajungând până la 1.545 de articole în anul 2017.

⁷⁶<http://www.csrnest.ro>

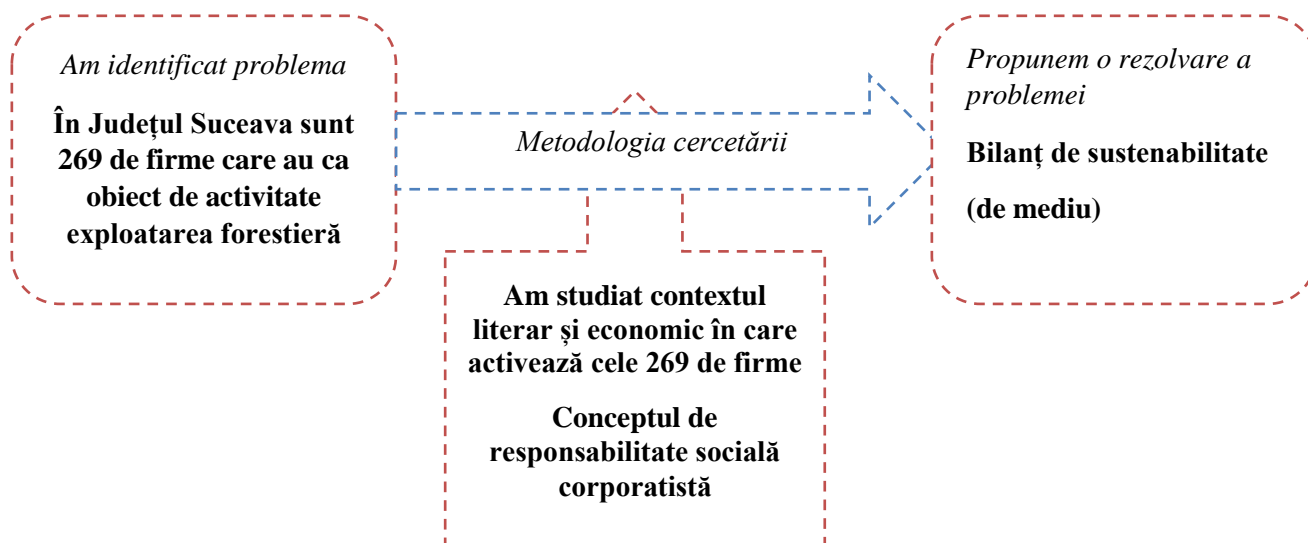
Sursa: Adaptare proprie pe baza datelor publicate pe Web of Science

2. Metodologia cercetării

Importanța acestei teme legată de CSR este dată de numărul semnificativ de lucrări publicate pe site-ul ISI WEB OF KNOWLEDGE, după cum se poate observa în graficul Nr.2. În a doua jumătate a secolului XX a avut loc prima dezbatere privind responsabilitatea socială a întreprinderii. Practic, în anul 1953 [Brown \(1953\)](#) a scris cartea intitulată *Social Responsibilities for Business man* în care se prezintă prima discuție cuprinzătoare despre etica în afaceri și responsabilitatea socială. Prin această lucrare [Brown](#) a creat o fundație prin care directorii de afaceri și cadrele universitare ar putea considera subiectul ca parte a planificării strategice în luarea deciziilor manageriale. Unele teorii combină diferite abordări și utilizează aceeași terminologie dar cu sensuri diferite. Această problemă a fost dezbătută de către [Votave \(1972\)](#) care afirmă faptul că : ”responsabilitatea socială corporatistă înseamnă ceva, dar nu întotdeauna același lucru pentru toată lumea.” Astăzi viziunea nu este mult mai îmbunătățită. [Carroll \(1994\)](#), unul dintre cei mai prestigioși savanți în această disciplină, caracterizează situația ca fiind: ”un camp electric cu limite largi, multiple calități și diferite modalități de formare; mai degrabă decât concentrat, multidisciplinar.”

Pentru o mai bună înțelegere a strategiei de cercetare poate fi analizată schema de mai jos:

Figura nr.1 - Strategia de cercetare

3. Analiza contextului economic în care operează firmele din domeniul exploatării forestiere

Exploatarea pădurilor , fiind una din cele mai vechi activități legate de pădure, face parte dintr-un proces general de regenerare, conducere și îngrijire a pădurilor, cu scopul de a crea condițiile optime pentru dezvoltarea alor arborete mult mai productive.

Prin exploatare se înțelege totalitatea lucrărilor de punere în valoare a unui bun natural sau a unui sistem tehnic. În cazul pădurilor, principalul produs valorificat este lemnul, de aceea, cu toate că prin exploatarea pădurilor se înțelege valorificarea tuturor produselor acestora, în sens restrâns, vorbind despre exploatarea pădurilor se face referire în mod curent la valorificarea biomasei lemnoase ce o oferă arborii destinați acestui proces.

Recoltarea lemnului poate să determine, atunci când nu este efectuată corespunzător, modificări importante în ecosistemele forestiere. Aceste modificări pot deregla echilibrul ecologic local. Tehnologiile de exploatare trebuie să fie adaptate structurii pădurii și trebuie să se integreze în sistemul gospodăririi durabile a acesteia.

Obiectivele activității de exploatare a pădurilor sunt impuse de cerințele de gospodărire a fondului forestier. Optimizarea intereselor sivilcultural și economic se realizează prin proiectarea și organizarea corespunzătoare a lucrărilor de exploatare în vederea asigurării condițiilor optime de dezvoltare și regenerare a arboretelor și a punerii în valoare, în condiții economice rentabile , a masei lemnoase rezultate.⁷⁷

Padurea suceaveană este unul din ecosistemele supuse permanent presiunilor antropice, din cauza multiplelor acțiuni de ordin economic și social. Acest lucru se manifestă în două moduri: în mod direct, prin intervențiile omului și în mod indirect printre transformări mai mult sau mai puțin sesizabile la nivel global, regional și local.

În această analiză am cuprins date cu privire la firmele care activează în domeniul exploatării forestiere din județul Suceava .Firmele au fost grupate în funcție de cifra de afaceri, totalul activelor și numărul mediu de salariați în: microentități, entități mici și mijlocii și entități mari.

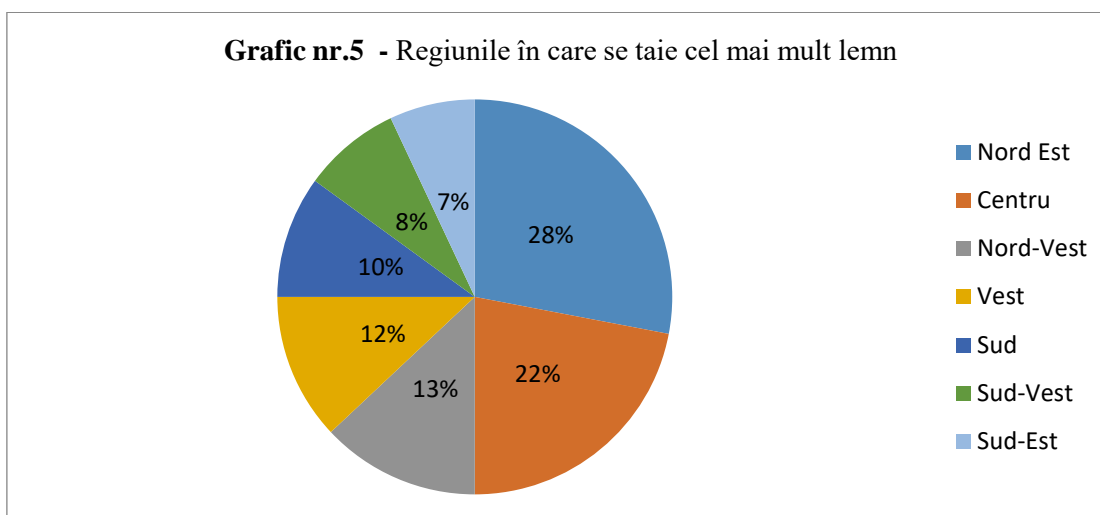
La nivelul județului Suceava, cea mai mare parte a firmelor care activează în domeniul exploatării forestiere sunt cuprinse în grupul microentităților cu o cifra de afaceri netă care nu depășește 3.000.000 de lei, totalul activelor pentru anul precedent nu este mai mare de 1.500.000 lei și au un număr mediu de salariați în cursul exercițiului financiar sub 10 .

Pe locul doi se află firmele care sunt cuprinse în grupul entităților mici și mijlocii cu o cifră de afaceri care nu depășește 35.000.000 lei, totalul activelor pentru anul precedent nu depășește 175.000.000 lei iar numărul mediu de salariați în cursul exercițiului financiar nu depășesc limita de 50.

Ultimul loc revine firmelor care sunt cuprinse în grupul entităților mari care depășesc două din cele trei criterii enunțate în cazul entităților mici și mijlocii. În județul Suceava nu se regăsește nici o unitate care activează în domeniul exploatării forestiere care să îndeplinească cel puțin două din aceste criterii.

Județele în care se taie cel mai mult lemn sunt și cele mai bogate în astfel de resurse, aproape 50% din ceea ce se recoltează provine din zona de Nord Est - (Bacău, Botoșani, Iași, Suceava, Neamț și Vaslui) și din zona Centru - (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu).

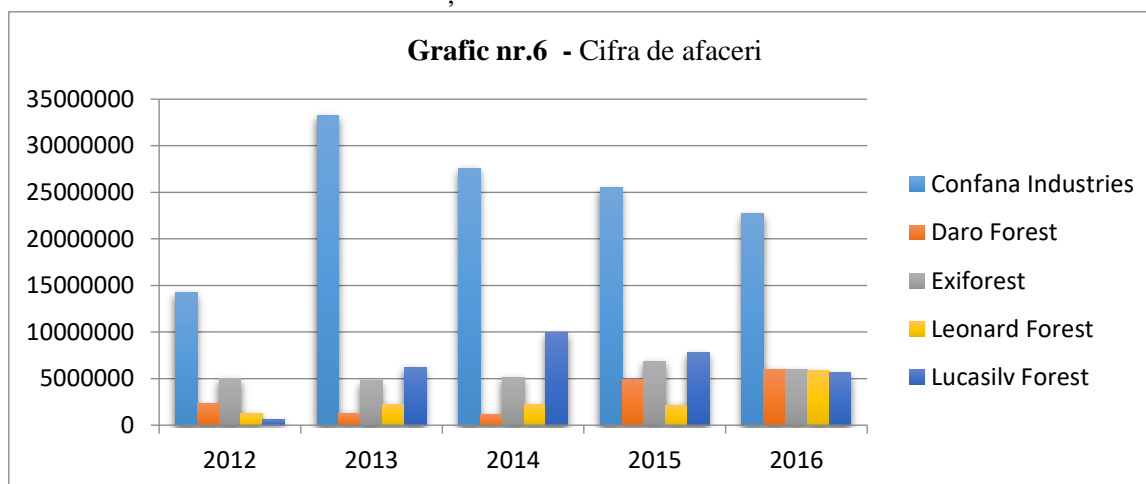
⁷⁷Bazele exploatării lemnului/ Sergiu Horodnic Suceava: Editura Universității din Suceava, 2003

Sursa: Adaptare pe baza informațiilor din AGERPRES/(autor Mariana Nica)

Suceava este județul în care se recoltează cea mai multă masă lemnoasă, cantitatea echivalând cu “recolta” însumată din 20 de județe. De altfel, în Suceava se află unele dintre cele mai mari companii de exploatare a lemnului din Europa.⁷⁸

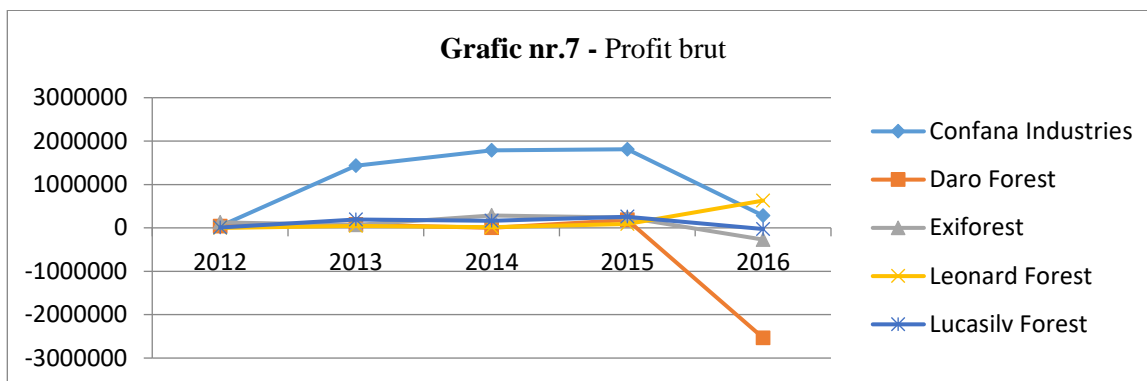
Pentru a putea face această lucrare a fost nevoie de o analiză amanunțită a ariei în care operează aceste firme, motiv pentru care am procedat la crearea unei baze de date formată din 269 de firme care au ca obiect de activitate exploatarea forestieră din județul Suceava. Din acestea am ales pentru analiză un număr de 5 firme în funcție de cifra de afaceri.

Sursa: Adaptare proprie pe baza informațiilor de pe site-ul: www.topfirme.com

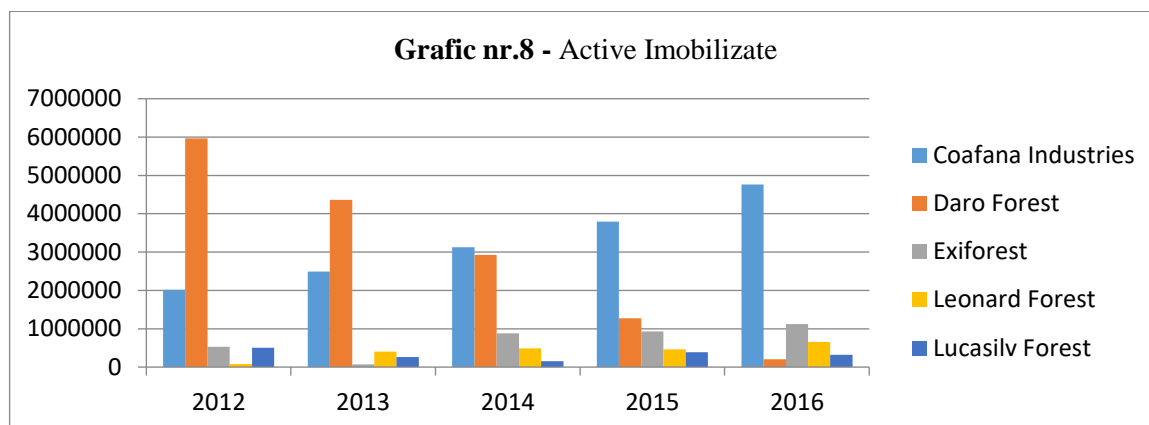
Societatea comercială din județul Suceava care are ca obiect de activitate exploatarea forestieră și are cea mai mare cifră de afaceri este SC Coafana Industries SRL cu o cifra de afaceri de peste 14.000.000 de lei în toți cei cinci ani supuși analizei.

⁷⁸AGERPRES/(autor: Mariana Nica, editor: Andreea Marinescu)

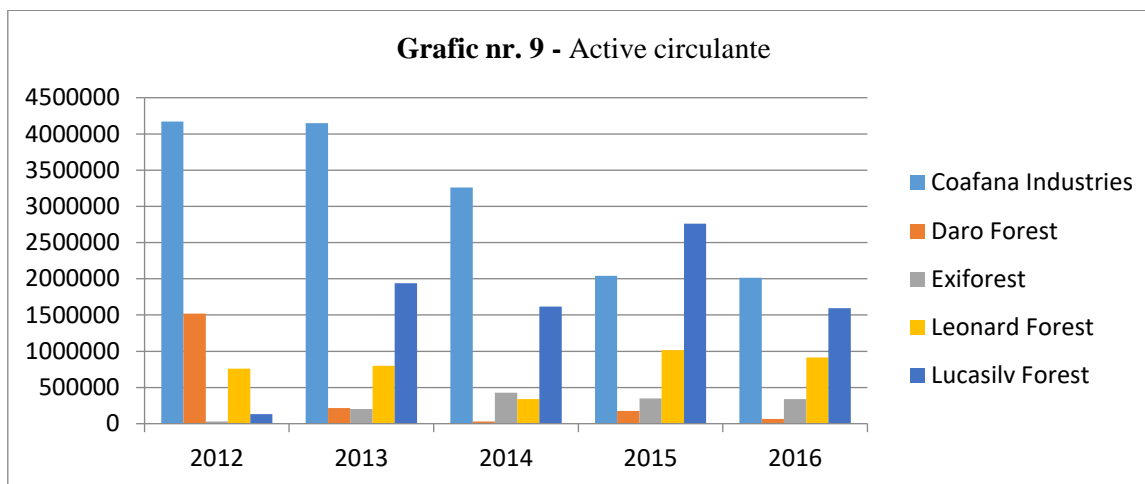
Sursa: Adaptare proprie pe baza informațiilor de pe site-ul:www.topfirme.com

În graficul de mai sus este prezentat profitul brut al celor cinci firme supuse analizei. Se observă că doar firma Coafana Industries are un profit brut semnificativ în această perioadă dar spre sfârșit începe să scadă treptat, în timp ce celelalte firme prezintă un profit minimal. Majoritatea firmelor care activează în acest domeniu nu prezintă investiții importante în active imobilizate ci apelează la activele circulante dat fiind faptul că sediul acestora se schimbă în funcție de resursele pe care le au la dispoziție. Se poate observa acest fapt și în graficele de mai jos (Grafic nr.5 și Grafic nr.6).

Sursa: Adaptare proprie pe baza informațiilor de pe site-ul:www.topfirme.com

În graficul de mai sus se poate observa faptul că valoarea activelor imobilizate ale societății Daro Forest scade pe parcursul celor cinci ani analizați, în schimb, societatea comercială Coafana Industries prezintă o creștere a valorii acestora. Această creștere se poate datora faptului că în această perioadă societatea Coafana Industries cunoaște o creștere a profitului, în timp ce la cea de-a doua firmă profitul scade, ajungând să aibă și valori negative.

Sursa: Adaptare pe baza informațiilor de pe site-ul:www.topfirme.com

În acest grafic sunt prezentate valorile activelor circulante ale firmelor analizate pe parcursul celor cinci ani. Din grafic se observă că cea mai mare valoare a activelor circulante se regăsește la firma Coafana Industries chiar dacă a avut o scădere a acestora în perioada analizată.

Tabel nr. 1 Proiectarea unui bilanț de mediu pentru microîntreprinderi

CHELTUIELI	VALOARE
Protejarea aerului	
Protejarea apei	
Managementul deșeurilor	
Protecția solului și a apelor subterane	
-lucrări de reîmpădurire	
-lucrări de prevenire a alunecărilor de teren	
Protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității	

Considerăm că nu este suficient faptul că o societate să se rezume la protejarea mediului doar prin virarea unui procent din profitul obținut către stat. Ceea ce contează este să decurgă la acțiuni mai semnificative cum ar fi: achiziția de echipamente nepoluante, schimbarea mașinilor de serviciu cu automobile nepoluante, acțiuni de împăduriri, de refacere a zonelor distruse în urma defrișărilor, protejarea stratului de ozon etc. Noi le propunem acest bilanț mediu care să fie atașat situațiilor financiare anuale prin care să demonstreze interesul lor pentru mediu și societatea în care aceștia își desfășoară activitatea.

Concluzii

În concluzie, societățile din România trebuie să își dezvolte treptat o cultură proprie de responsabilitate socială corporativă. Faptul că sunt destul de multe publicații cu această temă în țara noastră reprezintă un pas înainte în acest domeniu. Din păcate acest domeniu este dezvoltat de către companiile mari care au filiale la noi în țară. Întreprinderile mici și mijlocii din țara noastră CSR este un concept mai puțin cunoscut și mai greu de implementat. Microîntreprinderile

ar trebuie să privească această raportare voluntară a responsabilității sociale ca un element-cheie în atingerea succesului pe termen lung, dar și ca pe un instrument de informare și de implicare a părților interesate.

Bibliography

1.<http://www.csrnest.ro>

2.Bazeleexploatăriilemnului/ SergiuHorodnicSuceava: EdituraUniversității din Suceava, 2003

3.AGERPRES/(autor: Mariana Nica, editor: AndreeaMarinescu)

4.www.topfirme.com